

Asbestipurkutyön turvallisuuden kehittäminen (AsbTest-hanke, Työsuojelurahasto)

Sisäilmastoseminaari 15.3.2019

Anna Kokkonen¹, Pertti Pasanen¹, Petri Annila², Tomi Kanervo³, Niina Kemppainen², Ilpo Kulmala⁴, Heli Kähkönen³, Erja Mäkelä³, Markku Linnainmaa³

¹ Itä-Suomen yliopisto, Kuopio

² Tampereen yliopisto

³ Työterveyslaitos

⁴ VTT, Tampere

Asbestiasetuksen tulkintaohjeet sisältävät ristiriitaisuuksia ja vaativat selkeyttämistä

- Laki eräistä asbestipurkutyötä koskevista vaatimuksista (684/2015) ja Valtioneuvoston asetus asbestityön turvallisuudesta (798/2015)
- Osa vaadittavista mittauskäytännöistä ei ole mielekkäitä ja saattavat olla jopa turvallisuusriski:
  - Hengityksensuojainten tiiviystestaus tulkintaohjeiden mukaan suojaimen sisältä asbestikuiduilla vähintään kerran vuodessa tilassa, jossa pitoisuus $>0,01 \text{ k/cm}^3$
  - Ilmankäsittelylaitteiden toimintakunnon varmistaminen tulkintaohjeiden mukaan mittaamalla poistoilman asbestipitoisuutta, joka ei saa olla $>0,01 \text{ k/cm}^3$

- Tutkimuksen tavoitteena tehokkaiden työmenetelmien sekä torjuntatoimien suunnittelun ja toteutuksen kannalta kriittisimmän tiedon hankinta
- Kehitetään mittausmenetelmiä, joilla todennetaan hengityksensuojainten, osastoinnin ja ilmankäsittelylaitteiden toimivuus
- Suositukset altistumisen ehkäisemiseksi

I Hengityksensuojaimen tiiviystestaus

Vertailtiin kahden hengityksensuojainten tiiviystestausmenetelmän käytettävyyttä

- PortaCount Fit Tester 8030, TSI Inc.
- Hiukkasmittausmenetelmässä kondensoivalla hiukkaslaskurilla määritetään suojanaamarin **suojauskerroin** henkilökohtaisesti

AsbTest, Timo Nurkka

- Quantifit-mittalaite (OHD USA Inc.)
- Kontrolloidussa alipainemenetelmässä työntekijän kasvoilla olevan suojanaamarin sisään vedetään testausohjelman mukainen alipaine
- Tuloksena **tiiviyserroin**

Quantifit OHD USA, Inc.

- Molemmilla menetelmillä **tiivysmittaukset 32 työntekijälle** heidän omilla hengityksensuojaimillaan

Useimmilla työpaikoista oli käytössä vain yksi suojanaamarimalli ja siitä yksi koko

- Useilla työntekijöillä oli testaajien ennakkopyynnöistä huolimatta parta tai voimakas parran sänki

Asenne!

Taulukko 1. Hengityksensuojainten tiivistestauksen läpäisseiden prosenttiosuudet (N=32).

Testi	Omalla naamarillaan testin läpäisseet(%)	Lainanaamarilla testin läpäisseet (%)	Omalla tai lainanaamarilla testin läpäisseet (%)
Molemmat testit	47	6	53
Hiukkasmittaustesti	56	22	78
Alipainetestit	44	12	56

- Menetelmät pohjautuvat eri periaatteisiin ja tunnistavat suojanaamarien vuodot siksi eri tavoin
- Tarpeen laatia ohjeet, joissa selvitetään testattaville suojaamille asetettavat vaatimukset sekä mittausparametrit ja olosuhteet

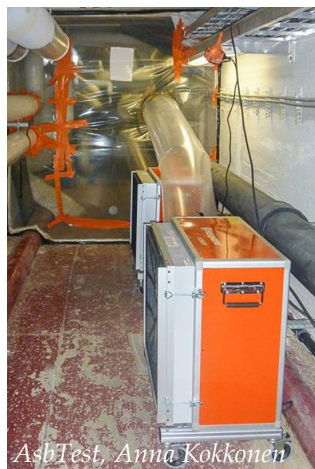
II Osastoinnin ja alipaineistuksen toimivuus

AsbTest, Timo Nurkka

Osastointimenetelmän toimivuutta tutkittiin neljässä asbestipurkutyökohteessa

- Tyypillisiä asbestipurkutyökohteita: linjasaneerauksella märkätilojen asbestipitoisten materiaalien purku ja kellaritilojen massaputkieristeen purku
  - Osastointien tilavuudet 23–220 m³
- Alipaineistajien ilmavirrat (Accubalance balometri) sekä mahdolliset vuodot ja hiukkaserotusasteet (Met One, MetOne 237B, TSI 3330 sekä Palas Fidas Frog)
- Jatkuvat toimiset paine-eromittaukset osaston ja ympäröivän tilan välillä
- Savukokeet: osastoinnin ilmanvaihtuvuuden tarkastelu visuaalisesti

Joidenkin alipaineistajien todelliset ilmavirrat olivat vain noin puolet laitteelle ilmoitetusta ilmavirrasta

- Osastointien nimelliset ilmanvaihtokertoimet olivat yhtä kohdetta lukuun ottamatta mitoitusohjeen 10 1/h mukaisia
- Alipaineistuslaitteissa oli vuotoja HEPA-suodattimien ohi, mikä voitiin todeta välittömästi reaaliaikaisilla hiukkaslaskureilla

Taulukko 2. Ilmanvaihtuvuudet

Kohde	Mitattu ilmavirta (m ³ /h)	Nimellinen ilmanvaihtokerroin (1/h)	Erotusaste @0,3 μm (%)
A	290	12	>98
B	2300 ⁽¹⁾	10	>99,97
C	1900 ⁽¹⁾	9	95/>99,97 ⁽²⁾
D	2400	57	99,7

⁽¹⁾ Alipaineistajien mitatut ilmavirrat laskettu yhteen

⁽²⁾ Ennen suodatinvaihtoa/suodatinvaihdon jälkeen

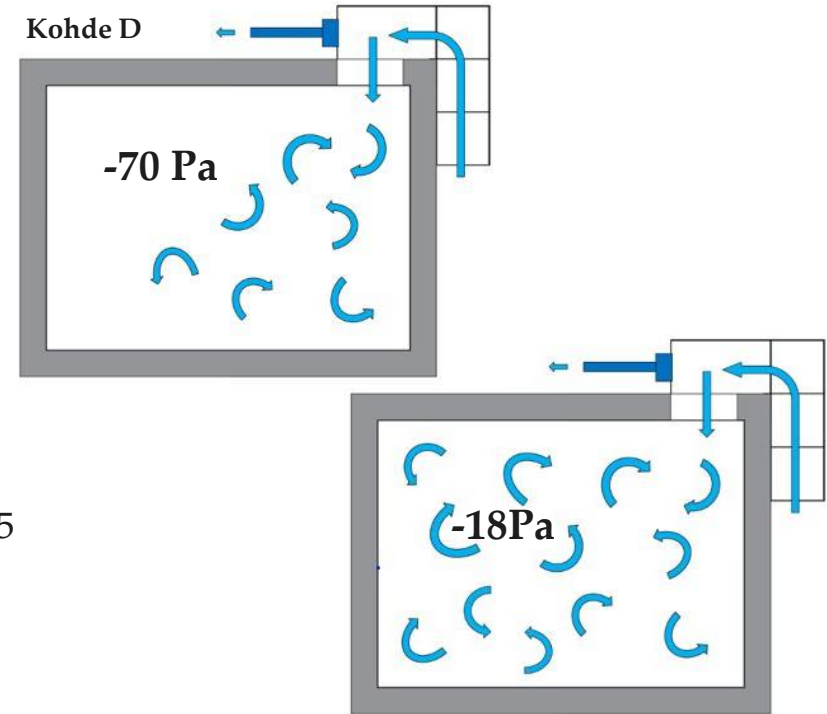

Tarpeettoman suuri paine-ero ei taannut tehokasta huuhteluvaikutusta osastoinnissa

Taulukko 3. Paine-erot

Kohde	Paine-ero (Pa)	
	Keskiarvo	Vaihteluväli
A	-18	-7,0 – -25
B	-21	-4,3 – -25
C	-15	-5,4 – -25
D	-70	-60 – -80

- Osastointi noudatti paine-erovaatimusta vähintään 5 Pa:n jatkuva alipaine (VNa 798/2015) lukuun ottamatta kohteissa A ja B esiintyneitä hetkellisiä häiriötilanteita (mm. lyhyet sähkökatkot)

Johtopäätökset

- Suojanaamarien tiivistymiseksi kaikkien asbestipurkutyöntekijöiden kasvoille työpaikoilla on oltava useita naamarimalleja ja –kokoja
  - Parta heikentää suojanaamarien kasvoille istuvuutta
- Osastoinnin riittävä alipaine on saavutettavissa nykyisillä osastointikäytännöillä, mutta ilmanjako on tehotonta
  - Korvausilman hallitusti johtaminen purkutilaan muutakin reittiä pitkin kuin sulikutunnelin kautta
- Ilman tilavuusvirran riittävyyden varmistus mittauksin ennen purkutöiden aloitusta, jotta voidaan varmistua tavoiteltavan ilmanvaihtuvuuden saavuttamisesta
  - Huomioitava mm. ilmapirtaa kuristavat taitekohdat kanavissa, työnaikainen HEPA-suodattimien pölykuormitus ja painehäviöt
- Reaaliaikainen hiukkasmittaus on ainoa keino havaita mahdolliset vuodot suodattimissa

Kiitos!

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

uef.fi